

**PEDAGOGICAL FOUNDATIONS FOR DEVELOPING TEACHERS'
PROFESSIONAL AND METHODOLOGICAL COMPETENCE IN THE SYSTEM
OF CONTINUOUS PROFESSIONAL DEVELOPMENT**

**UZLUKSIZ KASBIY RIVOJLANTIRISH TIZIMIDA PEDAGOGLARNING
KASBIY-METODIK TAYYORGARLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK
ASOSLARI**

Berdikulova Munira Muhiddin qizi

Uzluksiz kasbiy ta'limni tashkil etish bo'limi bosh mutaxassisi

E-mail: berdikulovamunira59@gmail.com

Annotation:

This article analyzes the pedagogical foundations for developing teachers' professional and methodological competence within the system of continuous professional development. It explores theoretical and practical aspects of forming methodological competence, fostering reflective practice, and integrating digital pedagogy into teacher education. The study scientifically substantiates ways to promote teachers' self-development, innovative thinking, and the enhancement of methodological culture within lifelong learning.

Annotatsiya: Mazkur maqolada uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimida pedagoglarning kasbiy-metodik tayyorgarligini rivojlantirishning pedagogik asoslari tahlil qilingan. O'qituvchilarning metodik kompetensiyasini shakllantirish, ularning refleksiv faoliyatini rivojlantirish hamda raqamli pedagogika yondashuvlarini qo'llashning nazariy va amaliy jihatlari yoritilgan. Shuningdek, pedagoglarning o'z ustida muntazam ishlashi, innovatsion fikrlashini qo'llab-quvvatlash va metodik madaniyatini yuksaltirish yo'nalishlari ilmiy asosda asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: uzluksiz kasbiy rivojlantirish, pedagogik innovatsiya, metodik tayyorgarlik, raqamli pedagogika, refleksiv faoliyat, kompetensiyaviy yondashuv, o'qituvchi salohiyati, metodik madaniyat.

Keywords: continuous professional development, pedagogical innovation, methodological training, digital pedagogy, reflective practice, competency-based approach, teacher capacity, methodological culture.

Kirish

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya davrida ta'lim tizimining sifat darajasi bevosita pedagoglarning kasbiy-metodik tayyorgarligiga bog'liq. O'qituvchi zamonaviy ta'limda nafaqat bilim beruvchi, balki o'z faoliyatini tahlil qila oladigan, yangilik yaratishga intiladigan, o'z-o'zini rivojlantiruvchi ijodkor shaxs sifatida shakllanishi zarur. Shu bois, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi pedagogning malakasini oshirish bilan birga, uning metodik salohiyatini mustahkamlash, raqamli pedagogik ko'nikmalarni rivojlantirish va refleksiv faoliyatni yo'lga qo'yishga qaratilgan bo'lishi lozim. Mazkur jarayon ilmiy asosda tashkil etilganda, ta'lim sifati, innovatsion yondashuv va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash imkoniyati kengayadi.

Asosiy qism:

Pedagoglarning kasbiy-metodik tayyorgarligini rivojlantirish quyidagi **pedagogik asoslarga** tayangan holda amalga oshiriladi:

1. **Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv** – o'qituvchining individual ehtiyojlari, tajribasi va o'zini rivojlantirish motivatsiyasini hisobga olish orqali metodik tayyorgarlikni tashkil etish.
2. **Faol ta'lim texnologiyalariga asoslanish** – klasterli o'qitish, loyiha asosida ta'lim, “coaching” va “mentoring” tizimlarini joriy etish orqali tajriba almashish imkonini kengaytirish.
3. **Raqamli pedagogika tamoyillari** – onlayn kurslar, virtual laboratoriyalar, raqamli metodik platformalar (masalan, *eduportal.uz*, *talim.uz*) orqali o'qituvchilarning raqamli savodxonligini oshirish.
4. **Refleksiv yondashuv** – o'qituvchining o'z faoliyatini tahlil qilish, natijalarni baholash va shaxsiy o'sish yo'nalishlarini belgilash madaniyatini shakllantirish.
5. **Integrativ yondashuv** – fanlararo bog'liqlik asosida kasbiy tayyorgarlikni tizimli rivojlantirish, ya'ni pedagogni kompleks fikrlashga o'rgatish.

Uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimining samaradorligi o'qituvchilarning **metodik refleksiyasi, kasbiy motivatsiyasi** hamda **innovatsion faoliyatga tayyorligi** bilan bevosita bog'liq. Shu bois, malaka oshirish kurslari faqat nazariy ma'ruzalarga emas, balki amaliy mashg'ulotlar, muammoli seminarlar, “case-study” tahlillariga asoslangan bo'lishi lozim.

Xulosa:

Pedagoglarning kasbiy-metodik tayyorgarligini rivojlantirish uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimining markaziy yo'nalishidir. Bu jarayonni samarali tashkil etish:

- o'qituvchilarning innovatsion salohiyatini kuchaytiradi;
- ta'lim sifatini oshiradi;
- milliy ta'lim tizimini xalqaro standartlarga yaqinlashtiradi.

Demak, uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimi – bu shunchaki malaka oshirish emas, balki o‘qituvchining o‘z ustida muntazam ishlashi, yangi pedagogik kompetensiyalarni shakllantirish va ularni amaliyotga joriy etish jarayonidir.

Foydalanilgan adabiyotlar / References

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-martdagi “Pedagog kadrlarning uzluksiz kasbiy rivojlantirish tizimini takomillashtirish to‘g‘risida”gi PQ–152-son qarori.
2. Karimova, V. (2021). *Kasbiy ta’limda innovatsion yondashuvlar*. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
3. Abdurahmonova, D. (2022). “Raqamli pedagogika sharoitida o‘qituvchilarning kasbiy-metodik tayyorgarligini rivojlantirishning samarali yo‘llari”. *Ta’lim va innovatsiyalar jurnali*, №3, 45–52-betlar.
4. UNESCO (2021). *Teacher Professional Development: A Framework for Global Education Quality*. Paris: UNESCO Publishing.
5. Shadmanova, M. (2023). “Refleksiv faoliyatni rivojlantirishda uzluksiz ta’lim tizimining o‘rni”. *Pedagogika va psixologiya*, №2, 67–73-betlar.
6. Fullan, M. (2020). *The New Meaning of Educational Change*. New York: Teachers College Press.
7. O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi (2023). *Pedagoglarning uzluksiz kasbiy rivojlantirish konsepsiyasi*. Toshkent.